



بسمه تعالی

# آیین نامه اجرایی رساله دانشجویان دکتری تخصصی

دانشگاه آزاد اسلامی - واحد تهران جنوب

## معاونت پژوهش و فناوری

## فهرست:

داشتن شرایط آموزشی جهت اخذ رساله

انتخاب استادان راهنما و مشاور و تعیین موضوع رساله

چگونگی تکمیل فرم طرح تحقیق رساله

زمان اجرای رساله

شرایط دفاع از رساله

روز جلسه دفاع از رساله

پس از برگزاری جلسه دفاع

## داشتن شرایط آموزشی جهت اخذ رساله

**مفاد بخشنامه دانشگاه آزاد اسلامی در خصوص داشتن شرایط آموزشی جهت اخذ رساله**

**ماده ۱۶:** ثبت نام دانشجو در مرحله پژوهشی و تدوین رساله پس از اعلام قبولی وی در امتحان جامع و تصویب طرح پژوهشی رساله صورت پذیرد.

دانشجویان ورودی ۹۴

تعداد کل واحدهای دوره دکتری آموزشی - پژوهشی و پژوهش محور در تمام رشته ها ۳۶ واحد بوده و به صورت زیر تفکیک می شود:

تعداد واحدهای دوره دکتری آموزشی - پژوهشی به شرح ذیل تعیین می گردد:

الف) دوره آموزشی حداقل ۱۵ و حداکثر ۱۸ واحد

ب) دوره پژوهشی (نوشتن رساله) حداقل ۱۸ و حداکثر ۲۱ واحد

ج) تعیین و تفکیک تعداد واحدهای دوره های آموزشی به تشخیص گروه های آموزشی و تأیید معاون آموزشی واحد دانشگاهی می باشد.

**مفاد بخشنامه دانشگاه آزاد اسلامی در خصوص عدم تصویب طرح پژوهشی رساله**

**ماده ۲۵:** عدم ثبت نام یا عدم تصویب طرح پژوهشی رساله در زمان مقرر، به منزله انصراف دانشجو از تحصیل تلقی می شود. در موارد استثنایی که دانشجو عذر موجه داشته باشد می تواند با موافقت گروه و تأیید شورای تحصیلات تکمیلی با توجه به حداکثر مدت مجاز تحصیلی، حداکثر تا دو نیمسال از مرخصی تحصیلی استفاده کند.

## انتخاب استادان راهنما و مشاور و تعیین موضوع رساله

۱. انتخاب موضوع رساله با مشورت اساتید گروه، سپس پیشنهاد انتخاب استاد راهنما و مشاور توسط دانشجو با آگاهی از ظرفیت اساتید

۲. دریافت فرم شماره یک (فرم پیشنهادی طرح رساله) از سایت دانشکده و ارائه فرم تکمیل شده به گروه مربوطه. دانشجو ترجیحاً تا پایان ترم دوم فرم مذکور را به گروه تحویل دهد.

۳. دریافت فرم شماره دو (فرم پیشنهاد اعضای کمیته برگزاری جلسه دفاع از طرح پیشنهادی رساله) از سایت دانشکده ← تکمیل فرم مذکور به انضمام فرم تکمیل شده شماره یک جهت طرح در شورای تخصصی گروه ← در نهایت تحویل فرم ها توسط گروه به دفتر پژوهشی دانشکده به منظور طرح در جلسه شورای پژوهش دانشکده  
تذکر: شورای پژوهشی دانشکده در هر ماه یک جلسه برگزار می نماید.

### **مفاد بخشنامه دانشگاه آزاد اسلامی در خصوص انتخاب استاد راهنما:**

**ماده ۶:** استاد راهنما به تقاضای دانشجو و موافقت کتبی استاد و با تصویب شورای تحصیلات تکمیلی واحد تعیین می گردد.

**تبصره:** استاد راهنما، باید حداکثر تا پایان سال اول سال تحصیلی هر دانشجو، تعیین شود، تا زمانی که استاد راهنما انتخاب نشده است، مدیر گروه وظایف استاد راهنما را بر عهده می گیرد.

**ماده ۷:** استاد راهنما باید عضو هیئت علمی دانشگاه بوده و حداقل دارای مرتبه استادیاری باشد و لااقل سه سال سابقه تدریس یا تحقیق در دوره کارشناسی ارشد و یا بالاتر داشته باشد.

**تبصره:** در شرایط خاص، راهنمائی رساله دانشجو می تواند توسط دو استاد راهنما به طور مشترک صورت گیرد.

**ماده ۸:** به پیشنهاد استاد راهنما و تأیید شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده، یک یا دو نفر از اعضای هیأت علمی یا از صاحب نظران و محققان برجسته، به عنوان استاد مشاور تعیین می شوند.

**تبصره:** استادان مشاور باید دارای مدرک دکتری با حداقل مرتبه استادیاریا سابقه ۳ سال تدریس یا تحقیق در دوره کارشناسی ارشد باشند. برای صاحب نظران و محققانی که عضو هیئت علمی نیستند داشتن مدرک کتری الزامی است.

## چگونگی تکمیل فرم طرح پیشنهادی رساله

۴. دریافت فرم شماره سه و اخذ امضاء های لازم جهت برگزاری جلسه دفاع از پیشنهاد طرح پژوهشی رساله
۵. تکمیل فرم شماره چهار به منظور دعوت از اساتید داور جهت حضور در جلسه دفاع از پیشنهاد طرح پژوهشی رساله
۶. دانلود فرم شماره پنج (طرح تحقیق رساله دکترای تخصصی (PH.D) از سایت دانشکده
۷. تنظیم و تکمیل فرم طرح پیشنهادی رساله به صورت تایپ شده توسط دانشجو با هماهنگی استاد راهنما و مشاور به شرح ذیل:

الف) از مخدوش نمودن و حذف کردن عبارات اصلی در فرم جداً خودداری کنید.

اندازه و قلم حروف برای متون فارسی: (۱۲) B Mitra/ B Nazanin انگلیسی: (۱۰) Times New Roman

۸. اخذ امضاء های مورد نیاز در فرم

۹. دریافت نسخه چاپی عدم تکراری بودن موضوع رساله در سایت پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات ایران (ایران داک) و سایت کتابخانه های دانشگاه آزاد اسلامی (سیکا)

**مفاد بخشنامه دانشگاه آزاد اسلامی در خصوص برگزاری جلسه دفاع از پیشنهاد طرح پژوهشی رساله:**

**ماده ۱۵:** به منظور برگزاری جلسه دفاع از پیشنهاد طرح پژوهشی رساله در هر رشته و یا گرایش، کمیته برگزاری جلسه دفاع با حضور استاد راهنما ، استادان مشاور ، دو نفر استاد داور از گروه و دو نفر استاد داور از خارج گروه به پیشنهاد استاد راهنما و تصویب شورای تحصیلات تکمیلی گروه و تأیید شورای تحصیلات تکمیلی واحد دانشگاهی تشکیل می گردد.

**تبصره ۱:** دانشجو همزمان یا پس از امتحان جامع و حداکثر تا پایان نیمسال چهارم باید از طرح پیشنهادی پژوهشی رساله خود در حضور کمیته فوق دفاع نماید .

**تبصره ۲:** چنانچه دانشجو نتواند در زمان مقرر از پیشنهاد پژوهشی رساله خود دفاع نماید. می تواند زمان مذکور را با موافقت استاد راهنما و تصویب شورای تحصیلات تکمیلی گروه حداکثر به مدت یک نیمسال تحصیلی با رعایت سقف زمانی مجاز دوره دکتری ، به تعویق اندازد .

**تبصره ۳:** واحد ذیربط موظف است حداکثر ۲ هفته پس از برگزاری جلسه دفاع از طرح پژوهشی رساله پیشنهادی دانشجو ، عنوان و تصویب آن را همراه سوابق مربوط به دانشگاه ارسال نماید .

(گروه موظف است حداکثر تا دو هفته پس از برگزاری جلسه دفاعیه از طرح پیشنهادی رساله، فرم شماره ۳ را جهت طرح و تصویب در جلسه شورای پژوهشی دانشکده به دفتر پژوهشی دهد.)

## زمان اجرای رساله

۱۰. در فاصله بین تصویب طرح پژوهشی رساله و دفاع از پایان نامه دانشجوی لازم است در پایان هر نیمسال تحصیلی، فرم شماره هفت (گزارش پیشرفت) را از سایت دانشکده دریافت کرده و پس از تکمیل، آن را به کارشناس پژوهشی دانشکده تحویل دهد.

۱۱. مبنای شروع یک سال جهت دفاع دانشجوی، تاریخ تصویب در شورای پژوهشی واحد است و قبل از یک سال دانشجوی مجاز به دفاع نمی باشد.

### **مفاد بخشنامه دانشگاه آزاد اسلامی در خصوص مدت زمان اجرای رساله:**

**ماده ۱۸:** تمام فعالیت های علمی و پژوهشی دانشجوی، در مرحله پژوهشی و تدوین رساله، باید با هدایت و نظارت استاد راهنما و مشاوران صورت گیرد. دانشجوی موظف است در پایان هر نیمسال گزارش فعالیت پژوهشی خود را به تأیید استاد راهنما رسانیده و جهت درج در پرونده به دفتر تحصیلات تکمیلی واحد ذیربط ارسال نماید.

## شرایط دفاع از رساله

۱۲. دانشجوی می بایست تا پیش از دفاع از رساله خود اقدامات لازم جهت تهیه، ارسال و پیگیری فرآیند و در نهایت چاپ حداقل یک مقاله با نمایه بین المللی (WOS) ISI را در مجلات معتبر دارای ضریب تاثیر انجام داده و پس از گرفتن تائید مقاله از دفتر پژوهشی واحد، فرم شماره هشت (درخواست ارزشیابی مقالات چاپ شده) را تکمیل نماید و به پژوهش دانشکده تحویل دهد.

### مفاد بخشنامه های دانشگاه آزاد اسلامی در خصوص مقالات:

الف) دانشجویان دکترای تخصصی رشته های غیر علوم انسانی و هنر باید برای دفاع از رساله دکترای تخصصی خود پذیرش حداقل یک مقاله با نمایه بین المللی (WOS) ISI ارائه دهند.

ب) بخش نامه شماره ۷۳/۳۴۵۱۹ مورخ ۹۲/۰۲/۱۲ باشد. مفاد بخشنامه: ".... در صورتی که نام فرد دیگری به غیر از استاد راهنما، مشاور و دانشجو در تیم نویسندگان مقاله مستخرج از پایان نامه و رساله ها قید گردد؛ به مقاله مذکور در مقطع کارشناسی ارشد و دکترای حرفه ای و تخصصی نمره ای اختصاص نمی یابد..."

ج) بخشنامه شماره ۷۳/۲۹۹۹۲۰ مورخ ۹۲/۰۹/۰۹ باشد. مفاد بخشنامه: ".... در مقاله های مستخرج، نویسنده اول دانشجو و به نام واحد تحصیل دانشجو و استاد راهنما عهده دار مکاتبات است..."

د) بخشنامه شماره ۷۰/۸۱۲۴۸ مورخ ۹۳/۰۹/۰۱ باشد. مفاد بخشنامه: " نحوه آدرس دهی

مقاله های انگلیسی:

Department of..... , South Tehran Branch, Islamic Azad University, Tehran ,Iran

مقاله های فارسی :

گروه مهندسی.....، واحد تهران جنوب، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران

۱۳. دانشجوی می بایست پیش از برگزاری جلسه دفاع فرم شماره نه (صورتجلسه پیش دفاع رساله دکترای) را تکمیل نماید و به پژوهش دانشکده تحویل دهد.

۱۴. دانشجوی می بایست پس از اتمام موفقیت آمیز جلسه پیش دفاع از رساله فرم شماره ده (فرم پیشنهاد داوران) را تکمیل نماید و پس از تائید مدیر محترم گروه، فرم مذکور را به پژوهش دانشکده تحویل دهد.

۱۵. دانشجوی می بایست پس از معرفی و تائید داوران فرم شماره دوازده (نظریه داور در خصوص پذیرش یا عدم پذیرش داوری) را از داوران دریافت کرده و به پژوهش دانشکده تحویل دهد.

## مفاد بخشنامه دانشگاه آزاد اسلامی در خصوص اعضاء حاضر در جلسه دفاع:

ماده ۲۰: ترکیب هیأت داوران به شرح زیر است:

- ۱) استاد راهنما به عنوان رئیس هیئت داوران
- ۲) استاد یا استادان مشاور
- ۳) چهار نفر از اعضای هیأت علمی در رشته مربوط با درجه حداقل استادیاری و سه سال سابقه تدریس و تحقیق در دوره کارشناسی ارشد و به بالاتر، به پیشنهاد استاد راهنما و تأیید شورای تحصیلات تکمیلی گروه که باید حداقل یک نفر آنها دانشیار و دو نفر آنها از واحدهای دیگر باشند.

۱۶. دانشجوی در صورت آماده بودن جهت دفاع از پایان نامه خود فرم شماره سیزده (اعلام آمادگی برای دفاع) را از سایت دریافت نموده و پس از هماهنگ کردن روز و ساعت دفاعیه با اساتید راهنما، مشاور و داور جهت اخذ امضاء قسمت های ۹ و ۱۰ فرم به دفتر پژوهشی مراجعه نماید.

## مفاد بخشنامه دانشگاه آزاد اسلامی در خصوص دفاع از رساله:

ماده ۱۹: دفاع از رساله پس از تدوین آن توسط دانشجو و تأیید کیفیت علمی و صحت مطالب آن از طرف استادان راهنما و مشاور و اظهار نظر کتبی حداقل یک نفر از هیأت داوران، مبنی بر قابل دفاع بودن رساله و چاپ یا پذیرش قطعی مقاله منتج از رساله، در مجلات معتبر علمی- پژوهشی داخل یا خارج از کشور، در حضور هیأت داوران صورت می گیرد.

تبصره ۱: تأییدیه استادان راهنما و مشاور باید در نخستین صفحات رساله درج شود.

تبصره ۲: دفاع از رساله حداقل دو نیمسال پس از تصویب طرح پژوهشی رساله امکان پذیر است.



## روز جلسه دفاع از رساله

۱۷. جلسه دفاع با حضور استاد راهنما، مشاور، داوران و نماینده دفتر پژوهش یا تحصیلات تکمیلی رسمیت می یابد. دانشجوی موظف است در حضور هیأت داوران گزارشی از کار تحقیقاتی و رساله خود را ارائه نموده و در پاسخ سئوالات از آن دفاع نماید.

۱۸. دانشجوی موظف است فرم شماره پانزده (اطلاعات رساله دانشجویان دکتری) [فرم (ب)] را به صورت تایپ شده در یک برگ به همراه فایل Word آن در یک CD، روز دفاع به همراه داشته باشند. (برای دریافت این فرم به سایت دانشکده مراجعه شود.) در صورت عدم ارائه فرم (ب) و CD، نمره ثبت نخواهد شد.

۱۹. در جلسه دفاع از رساله، داوران حاضر با توجه به موارد ذکر شده در صورتجلسه، عملکرد دانشجوی را ارزیابی می کنند.

### **مفاد بخشنامه دانشگاه آزاد اسلامی در خصوص امتیازدهی در جلسه دفاع:**

**ماده ۲۲:** هیأت داوران، در پایان جلسه دفاع، پس از شور و بررسی در خصوص اصالت و صحت رساله، امتیاز آن را به شرح زیر مشخص می نماید.

#### **الف) قبول:**

- ۱- با درجه عالی (۲۰-۱۹ از ۲۰)
  - ۲- با درجه بسیار خوب (۱۷-۱۸/۹۹ از ۲۰)
  - ۳- با درجه خوب (۱۶-۱۶/۹۹ از ۲۰)
  - ۴- با درجه قابل قبول (۱۵-۱۵/۹۹ از ۲۰)
- (ب) نیاز به اصلاحات اساسی دارد.

#### **ج) غیر قابل قبول**

ملاک تصمیم‌گیری در خصوص رد یا قبول رساله، رأی موافق حداقل چهار تن از اعضای هیأت داوران است و برای درجه بندی مراتب قبولی، رأی موافق حداقل سه تن از اعضاء ضروری است. **تبصره ۱:** در صورتیکه تعداد آراء موافق و مخالف برای تصمیم‌گیری برابر باشد رأی رئیس هیأت نافذ است.

**تبصره ۲:** چنانچه هیأت داوران رساله را از جهاتی، ناقص تشخیص دهد موارد نقص را در رأی خود ذکر نموده و دانشجوی می تواند در مدتی که از حداکثر مجاز دوران تحصیل وی تجاوز نکند، رساله خود را کامل و مجدداً از آن دفاع نماید.

## پس از برگزاری جلسه دفاع

۲۰. دانشجوی پس از دفاع از رساله خود به مدت ۳ ماه مهلت دارد جهت دریافت حداکثر یک نمره تشویقی به ارائه یک مقاله ISI یا ثبت اختراع اقدام نماید و فرم های شماره شانزده را تکمیل نماید و به پژوهش دانشکده تحویل دهد.

**مفاد بخشنامه دانشگاه آزاد اسلامی در خصوص تسویه و حساب امتیازهای تشویقی**

الف) برای تسویه حساب لازم است افزون بر مقاله بند الف در شماره ۱۲ پذیرش یا چاپ یک مقاله ISI یا علمی - پژوهشی وزارتین یا بین المللی معتبر غیر ISI یا ISC (انتشار یافته در ایران) نیز ارائه شود.

تذکر مهم: پذیرش یا چاپ مقاله دوم دانشجویان دکترای تخصصی رشته های فنی مهندسی، می بایست در یکی از مجلات ISI (WOS) (دارای ضریب تأثیر) ارائه شود.

ب) یک نمره از بیست نمره رساله دکترای تخصصی به مقاله دوم با نمایه بین المللی ISI یا علمی - پژوهشی وزارتین یا ثبت اختراع یا اثر بدیع هنری مستخرج از رساله اختصاص دارد که با نظر شورای گروه تخصصی و شورای تحصیلات تکمیلی یا شورای پژوهش و فناوری واحد اختصاص می یابد. در صورت برآورده نشدن یکی از این موارد ظرف مدت سه ماه پس از دفاع، رساله دانشجوی از نظر کیفیت حداکثر نمره نوزده ارزیابی می شد.

البته لازم به ذکر است عطف به بند مصوبه سازمان مرکزی در تاریخ ۹۶/۰۶/۰۱، در خصوص بخش نامه ۷۳/۳۵۲۶۸۱ مورخ ۹۶/۱۰/۲۲ فرصت ارائه مقاله و ثبت نمره برای دانشجویان غیرمشمول نظام وظیفه (گروه غیرپزشکی) از سه ماه به یک سال افزایش می یابد.

ج) در صورت داشتن مقاله سوم و بیشتر مستخرج از رساله یا اثر بدیع هنری یا ثبت اختراعی که به تأیید سازمان پژوهش های علمی و صنعتی ایران رسیده باشد، تا یک نمره به نمره رساله دانشجویان دکترای تخصصی اضافه می شود.

د) مقاله های مستخرج از پایان نامه های دکترای حرفه ای و رساله های دکترای تخصصی در صورتی که در نشریات نامعتبر پذیرش یا چاپ شوند مشمول دریافت نمره، مجوز دفاع، تسویه حساب و تشویقی نمی شوند.